

Bruxelles, den 5.7.2023
COM(2023) 432 final

ANNEX 1 – PART 1/4

BILAG

til

Forslag til RÅDETS AFGØRELSE

om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af den avancerede rammeaftale mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Republikken Chile på den anden side

AVANCERET RAMMEAFTALE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION OG DENS MEDLEMSSTATER
PÅ DEN ENE SIDE
OG REPUBLIKKEN CHILE
PÅ DEN ANDEN SIDE

PRÆAMBEL

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN KROATIEN,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

UNGARN,

REPUBLIKKEN MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

som er kontraherende parter i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, i det følgende benævnt "medlemsstaterne",

og

DEN EUROPÆISKE UNION

på den ene side,

og

REPUBLIKKEN CHILE, i det følgende benævnt "Chile",

på den anden side,

i det følgende under ét benævnt "parterne",

SOM HENVISER til de stærke kulturelle, politiske, økonomiske og samarbejds-mæssige bånd, der knytter dem sammen,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER deres tilslutning til de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, retsstatsprincippet og god forvaltningspraksis samt til opnåelse af bæredygtig udvikling og bekæmpelse af klimaændringer, hvilket udgør grundlaget for deres partnerskab og samarbejde,

SOM DELER DEN OPFATTELSE, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler både til statslige og ikkestatslige aktører udgør en af de alvorligste trusler mod den internationale stabilitet og sikkerhed,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at aftalen om etablering af en associering mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Republikken Chile på den anden side, undertegnet i Bruxelles den 18. november 2002, bidrager betydeligt til at styrke disse bånd,

SOM UNDERSTREGER omfanget af deres forbindelser og betydningen af at skabe en sammenhængende ramme for at fremme udviklingen af disse forbindelser,

SOM HENVISER til deres tilsagn om at modernisere den eksisterende associeringsaftale for at afspejle de nye politiske og økonomiske realiteter og udviklingen i deres partnerskab,

SOM ANERKENDER vigtigheden af et stærkt og effektivt multilateralt system baseret på folkeretten med henblik på opretholdelse af fred, forebyggelse af konflikter og styrkelse af den internationale sikkerhed og håndtering af fælles udfordringer,

SOM BEKRÆFTER deres tilsagn om at styrke samarbejdet om bilaterale, regionale og globale spørgsmål af fælles interesse og om at anvende alle tilgængelige redskaber til at fremme aktiviteter, der har til formål at udvikle et aktivt og gensidigt internationalt samarbejde,

SOM UDTRYKKER TILFREDSHED MED vedtagelsen og opfordringen til gennemførelse af Sendairammen for katastroforebyggelse 2015-2030, der blev vedtaget på FN's tredje verdenskonference i Sendai den 18. marts 2015, Addis Abeba-handlingsplanen fra den tredje internationale konference om udviklingsfinansiering, der blev vedtaget i Addis Abeba den 13.-16. juli 2015, resolution 70/1, der blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 25. september 2015, og som indeholder slutdokumentet "Ændring af vores samfund: 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling" ("2030-dagsordenen"), Parisaftalen i henhold til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, udfærdiget i Paris den 12. december 2015 ("Parisaftalen"), den nye dagsorden for byer, der blev vedtaget på De Forenede Nationers konference om boliger og bæredygtig byudvikling (Habitat III) i Quito den 20. oktober 2016 ("den nye dagsorden for byer"), og tilsagnene fra det humanitære verdenstopmøde, der blev vedtaget på det humanitære verdenstopmøde i Istanbul den 23.-24. maj 2016,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER deres tilsagn om at fremme bæredygtig udvikling i dens økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner, deres engagement i udviklingen af den internationale handel på en måde, der bidrager til bæredygtig udvikling inden for disse tre dimensioner, der anerkendes som tæt forbundne og gensidigt forstærkende, samt deres tilsagn om at fremme opfyldelsen af målene i 2030-dagsordenen,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER deres tilsagn om at udvide og diversificere deres handelsforbindelser i overensstemmelse med Marrakeshoverenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, udfærdiget i Marrakesh den 15. april 1994, og de specifikke mål og bestemmelser i nærværende aftales del III,

SOM ØNSKER at styrke deres økonomiske forbindelser, navnlig deres handels- og investeringsforbindelser, ved at styrke og forbedre markedsadgangen og bidrage til økonomisk vækst, samtidig med at der tages hensyn til behovet for at øge bevidstheden om de økonomiske og sociale konsekvenser af miljøskader, ikkebæredygtige produktions- og forbrugsmønstre og deres dermed forbundne indvirkning på menneskers velfærd,

SOM ER OVERBEVISTE OM, at denne aftale vil skabe et klima, der er befordrende for udviklingen af deres indbyrdes bæredygtige økonomiske forbindelser, navnlig inden for handels- og investeringssektorer, som er grundlæggende for gennemførelsen af økonomisk og social udvikling samt teknologisk innovation og modernisering,

SOM ANERKENDER, at bestemmelserne i denne aftale beskytter investeringer og investorer og har til formål at fremme gensidigt fordelagtige forretningsaktiviteter uden at tilsidesætte parternes ret til på deres territorier at regulere i offentlighedens interesse,

SOM ANERKENDER det tætte forhold mellem innovation og handel samt innovationens relevans for økonomisk vækst og social udvikling, og bekræfter også deres interesse i at fremme et højere samarbejdsniveau inden for innovation, forskning, videnskab, teknologi, transport og andre beslægtede områder så vel som fremme af offentlige og private sektors deltagelse,

SOM BEKRÆFTER deres tilsagn om øget samarbejde inden for retfærdighed, frihed og sikkerhed,

SOM ANERKENDER de gensidige fordele ved et øget samarbejde inden for uddannelse, miljøspørgsmål, kultur, forskning og innovation, beskæftigelse og sociale anliggender, sundhed og andre områder af fælles interesse,

SOM UDTRYKKER deres vilje til fortsat at styrke deres forhold gennem nye samarbejdsaftaler, og viljen til at gennemføre et sådant samarbejde til fordel for tredjelande, jf. aftalememorandummet om internationalt samarbejde, der blev undertegnet af parterne i 2015, og ved Chiles fortsatte deltagelse i Den Europæiske Unions regionale programmer,

SOM MINDER OM betydningen af de forskellige aftaler, der er undertegnet af Den Europæiske Union og Chile, som har fremmet politisk dialog og samarbejde på tværs af de sektorområder som er omfattet af parternes indbyrdes forhold, samt øget handel og investeringer,

SOM BEMÆRKER, at hvis parterne, inden for rammerne af denne aftale, beslutter at indgå specifikke aftaler inden for frihed, sikkerhed og retfærdighed, som kan indgås af Den Europæiske Union i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF"), vil bestemmelserne i sådanne fremtidige specifikke aftaler ikke være bindende for Irland, medmindre Den Europæiske Union samtidig med Irland, hvad angår deres respektive tidligere bilaterale forbindelser, giver Chile meddelelse om, at Irland som en del af Den Europæiske Union er blevet bundet af sådanne fremtidige specifikke aftaler i overensstemmelse med protokol nr. 21 om Irlands stilling for så vidt angår frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union ("TEU") og til TEUF. På samme måde vil eventuelle senere interne EU-foranstaltninger, som er vedtaget i overensstemmelse med tredje del, afsnit V, i TEUF med henblik på at gennemføre denne aftale, ikke være bindende for Irland, medmindre Irland har meddelt, at de ønsker at deltage i eller acceptere de pågældende foranstaltninger i overensstemmelse med protokol nr. 21. Parterne bemærker endvidere, at sådanne fremtidige specifikke aftaler eller senere interne EU-foranstaltninger vil falde ind under anvendelsesområdet for protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til TEU og TEUF —

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

ALMINDELIGE PRINCIPPER OG MÅL

KAPITEL 1

ALMINDELIGE PRINCIPPER OG MÅL

ARTIKEL 1.1

Aftalens formål

Målene med denne aftale er:

- a) at bekræfte associeringen mellem parterne på grundlag af et styrket partnerskab, styrket politisk dialog og øget samarbejde om spørgsmål af fælles interesse, herunder innovation på alle relevante områder
- b) fremme øget handel og investering mellem parterne ved at udvide og diversificere deres handelsmæssige forbindelser, hvilket bør bidrage til øget økonomisk vækst og forbedret livskvalitet, og

- c) styrke det eksisterende samarbejdsforhold mellem parterne, herunder internationalt samarbejde om bæredygtig udvikling og fremme af fælles arbejde, med det formål at bidrage til gennemførelsen af 2030-dagsordenen.

ARTIKEL 1.2

Generelle principper

1. Parterne bekræfter deres stærke støtte til principperne i De Forenede Nationers pagt.
2. Respekten for de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, der er nedfældet i verdenserklæringen om menneskerettighederne, der blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 10. december 1948, og andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter, som de er parter i, samt for retsstatsprincippet og god forvaltningspraksis danner grundlaget for begge parters interne og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.
3. Parterne deler den opfattelse, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler til både statslige og ikkestatslige aktører udgør en alvorlig trussel mod den internationale fred og sikkerhed.
4. Parterne bekræfter på ny deres tilsagn om fortsat at fremme en bæredygtig udvikling i alle dens dimensioner, at bidrage til at nå de internationalt aftalte verdensmål for bæredygtig udvikling, herunder om at samarbejde med henblik på at tackle globale miljøudfordringer.

5. Parterne bekræfter deres tilsagn om at integrere ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers indflydelse og status.
6. Parterne bekræfter på ny deres støtte til De Forenede Nationers deklARATION om oprindelige folks rettigheder, der blev vedtaget den 13. september 2007, og deres tilsagn om at respektere den kulturelle mangfoldighed og beskytte oprindelige folks rettigheder.
7. Parterne gennemfører denne aftale på grundlag af fælles værdier, herunder principperne om dialog, gensidig respekt, ligeværdigt partnerskab, multilateralisme, konsensus og overholdelse af folkeretten.

ARTIKEL 1.3

Definitioner

Med henblik på denne aftale forstås ved:

- a) "associeringsaftalen": aftalen om oprettelse af en associering mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Republikken Chile på den anden side, der blev undertegnet den 18. november 2002 i Bruxelles
- b) "interimsaftale om handelsanliggender": interimsaftalen om handelsanliggender mellem Den Europæiske Union på den ene side og Republikken Chile på den anden side, som skal indgås

- c) "tredjeland": et land eller et territorium uden for denne aftales geografiske anvendelsesområde, som fastsat i artikel 41.2, og
- d) "Wienerkonventionen om traktatretten": Wienerkonventionen om traktatretten, udfærdiget den 23. maj 1969 i Wien.

DEL II

POLITISK DIALOG OG SAMARBEJDE

KAPITEL 2

POLITISK DIALOG, UDENRIGSPOLITIK, INTERNATIONAL FRED OG SIKKERHED, FORVALTNINGSPRAKSIS OG MENNESKERETTIGHEDER

ARTIKEL 2.1

Politisk dialog

1. Parterne styrker deres politiske dialog og samarbejde på alle niveauer gennem udvekslinger og konsultationer om bilaterale, regionale, internationale og multilaterale spørgsmål med det formål at konsolidere deres udvidede partnerskab.

2. Formålet med den politiske dialog er at:
 - a) fremme udviklingen af bilaterale forbindelser og styrke deres partnerskab
 - b) styrke samarbejdet om regionale og globale udfordringer og spørgsmål
 - c) styrke deres institutionelle kapacitet, herunder, men ikke begrænset til, modernisering af staten, decentralisering og fremme af interinstitutionelt samarbejde.

3. Den politiske dialog mellem parterne kan finde sted under følgende former som aftalt mellem parterne:
 - a) konsultationer, møder og besøg på topmødeplan
 - b) konsultationer, møder og besøg på ministerplan
 - c) regelmæssige møder på højt embedsmandsplan, herunder en politisk dialog på højt plan
 - d) sektordialoger, herunder gennem udveksling af missioner og eksperter om spørgsmål af fælles interesse
 - e) udveksling af delegationer og andre kontakter mellem Chiles nationalkongres og Europa-Parlamentet.

ARTIKEL 2.2

Bekæmpelse af spredning af masseødelæggelsesvåben

1. Parterne finder, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler både til statslige og ikkestatslige aktører udgør en af de alvorligste trusler mod den internationale stabilitet og sikkerhed. Parterne er derfor enige om at samarbejde og at bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler ved en fuldstændig overholdelse og indfrielse på nationalt plan af deres eksisterende forpligtelser i henhold til internationale nedrustnings- og ikke-spredningstraktater og -aftaler og andre relevante internationale forpligtelser. Parterne er enige om, at dette stykke udgør et væsentligt element i denne aftale.

2. Parterne er desuden enige om at samarbejde og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler ved at:
 - a) tage skridt til alt efter tilfældet at undertegne, ratificere eller tiltræde og til fulde gennemføre alle andre relevante internationale instrumenter

 - b) indføre en effektiv ordning for national eksportkontrol til at overvåge eksport og overførsel af varer med relation til masseødelæggelsesvåben, herunder kontrol med, at teknologi med dobbelt anvendelsesformål ikke anvendes til fremstilling af masseødelæggelsesvåben, samt til at iværksætte effektive sanktioner mod omgåelse af eksportkontrollen.

ARTIKEL 2.3

Menneskerettigheder, retsstatsprincippet og god forvaltningspraksis

1. Parterne fremmer en løbende, meningsfuld og bred dialog om menneskerettigheder.
2. Parterne samarbejder om fremme og beskyttelse af menneskerettighederne, herunder for så vidt angår ratificeringen og gennemførelsen af internationale menneskerettighedsinstrumenter, og om styrkelse af de demokratiske principper og retsstatsprincippet, fremme af ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling uanset årsag.
3. Samarbejdet kan omfatte:
 - a) støtte til udvikling og gennemførelse af nationale handlingsplaner om menneskerettigheder
 - b) fremme af menneskerettigheder, herunder gennem uddannelse og medier
 - c) styrkelse af nationale og regionale institutioner vedrørende menneskerettigheder, retsstatsprincippet og god forvaltningspraksis
 - d) udvidet samarbejde med De Forenede Nationers traktatorganer og Menneskerettighedsrådets særlige procedurer i henhold til almindelige principper i international menneskerettighedslovgivning

- e) udvidet koordinering og samarbejde inden for De Forenede Nationers menneskerettighedsrelaterede institutioner og relevante regionale og multilaterale fora
- f) styrkelse af den nationale, regionale og decentraliserede kapacitet til at anvende demokratiske principper og praksisser, herunder fremme af valgprocesser, der er i overensstemmelse med internationale demokratiske standarder
- g) styrkelse af god, uafhængig og gennemsigtig forvaltningspraksis på lokalt, nationalt, regionalt og globalt plan, fremme af ansvarlighed og gennemsigtighed i institutionerne og støtte til borgernes deltagelse og inddragelse af civilsamfundet
- h) samarbejde og koordinering, hvor det er relevant, herunder i tredjelande, for at styrke de demokratiske principper, menneskerettighederne og retsstatsprincippet, hvilket omfatter eksistensen af et uafhængigt retssystem, lighed for loven, menneskers adgang til effektiv offentlig retlig støtte og retten til en retfærdig rettergang og adgang til retsvæsenet
- i) fremme universaliteten af internationale menneskerettighedstraktater og tilskynde tredjeparter til at opfylde deres forpligtelser på dette område
- j) arbejde for at sikre ansvarlighed over for krænkelse af menneskerettighederne og sikre adgang til retsmidler for ofre for sådanne krænkelse.

ARTIKEL 2.4

Ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status

1. Parterne fremmer ligestilling mellem kønnene, alle kvinders og pigers fulde udøvelse af alle menneskerettigheder og styrkelse af deres indflydelse og status. De anerkender nødvendigheden af ligestilling mellem kønnene og styrkelse af alle kvinders og pigers indflydelse og status som et mål i sig selv og som drivkraft for demokrati, bæredygtig og inklusiv udvikling, fred og sikkerhed. Parterne udveksler bedste praksis og udforsker yderligere samarbejdsordninger og potentielle synergier mellem respektive initiativer såsom politikker og programmer i overensstemmelse med internationale standarder og forpligtelser såsom konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW), der blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 18. december 1979, de generelle henstillinger fra FN's Komité for Afskaffelse af Diskrimination mod Kvinder, Beijingerklæringen og -handlingsprogrammet, som blev vedtaget på den fjerde verdenskvindekonference, der blev afholdt i Beijing den 4.-15. september 1995, handlingsprogrammet, der blev vedtaget på den internationale konference om befolkning og udvikling den 5.-13. september 1994 i Kairo, og resultatet af revisionskonferencerne, 2030-dagsordenen, FN's Sikkerhedsråds resolution (UNSCR) 1325 (2000) og de efterfølgende resolutioner om kvinder, fred og sikkerhed og andre internationale aftaler om ligestilling mellem kønnene og kvinders og pigers menneskerettigheder, som de er part i.
2. Samarbejdet kan omfatte:
 - a) at samarbejde om at nå alle verdensmålene for bæredygtig udvikling, navnlig mål 5 og dets målsætninger

- b) at fremme, beskytte og opfylde alle menneskerettigheder for alle kvinder og piger; at forebygge, bekæmpe og retsforfølge alle former for vold, diskrimination og chikane mod kvinder og piger i både offentlige og private sfærer og aktivt at fremme kvinders og pigers menneskerettigheder i overensstemmelse med de relevante internationale rammer
- c) aktivt at fremme systematisk integrering af kønsaspektet; at styrke dialogen og samarbejdet om fremme af ligestilling mellem kønnene og ikkeforskelsbehandling, social dialog, beskyttelse og inklusion, dagsordenen for anstændigt arbejde og beskæftigelsespolitikken
- d) at støtte udviklingen og gennemførelsen af en national handlingsplan vedrørende UNSCR 1325 (2000) samt gennemførelsen af dagsordenen for kvinder, fred og sikkerhed, som består af UNSCR 1325 (2000) og dens efterfølgende resolutioner
- e) at fremme kvinders politiske deltagelse og lederskab samt adgang til uddannelse af høj kvalitet, økonomisk indflydelse og lederskab og deres øgede deltagelse på alle livets områder, herunder politiske, sociale, økonomiske og kulturelle sfærer
- f) at styrke nationale og regionale institutioner gennem specifikke foranstaltninger med henblik på at behandle og håndtere spørgsmål vedrørende vold mod kvinder og piger, herunder at forebygge og beskytte mod alle former for seksuel og kønsbaseret vold og chikane ved hjælp af efterforsknings- og ansvarlighedsmekanismer, ydelse af omsorg og støtte til ofre og bedre sikkerhedsforhold for kvinder og piger

- g) effektivt at sikre, at kvinders og pigers menneskerettigheder fremmes, respekteres og beskyttes, bekæmpe enhver form for forskelsbehandling og vold mod dem, herunder vold rettet mod kvindelige menneskerettighedsforkæmpere, sikre adgang til domstolsprøvelse og tage de nødvendige skridt til at sætte en stopper for straffrihed
- h) at fremme samarbejdet med de Forenede Nationers relevante organer og andre internationale organisationer
- i) aktivt at fremme af kønsspecifikke analyser og systematisk integrering af kønsaspektet i alle spørgsmål vedrørende fred og sikkerhed, idet kvinder samtidig sikres lederskab og meningsfuld deltagelse i fredsprocesser, mæglingsbestræbelser, konfliktløsning og fredsopbygning samt civile og militære missioner og operationer.

ARTIKEL 2.5

International sikkerhed og cyberspace

Parterne vil styrke deres samarbejde og udvekslingen af synspunkter på cybersikkerhedsområdet og vedrørende brugen af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) i forbindelse med international fred og sikkerhed, herunder om normer, principper for staters ansvarlige adfærd, overholdelse af eksisterende folkeret i cyberspace, udvikling af tillidsskabende foranstaltninger og kapacitetsopbygning.

ARTIKEL 2.6

Bekæmpelse af terrorisme

1. Parterne bekræfter på ny vigtigheden af at bekæmpe terrorisme og vil samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af terrorhandlinger i overensstemmelse med folkeretten, deres respektive lovgivning og retsstatsprincippet. Det skal navnlig ske:
 - a) inden for rammerne af en fuldstændig gennemførelse af alle relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd og FN's Generalforsamling, internationale konventioner og instrumenter
 - b) gennem fremme af samarbejdet mellem FN's medlemsstater med henblik på effektivt at gennemføre FN's globale strategi til bekæmpelse af terrorisme, som blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 8. september 2006
 - c) ved at udveksle bedste praksis inden for forebyggelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme, og bekæmpelse af terrorisme
 - d) ved at udveksle oplysninger om terrorgrupper og deres støttenetværk i henhold til national og international ret og, når det er muligt, støtte regionale initiativer til samarbejde om retshåndhævelse i kampen mod terrorisme, samtidig med at menneskerettighederne, retten til privatlivets fred og retsstatsprincippet overholdes fuldt ud.

ARTIKEL 2.7

Borgernes sikkerhed

1. Parterne samarbejder om borgernes sikkerhed: De anerkender, at borgernes sikkerhed rækker ud over de nationale og regionale grænser og kræver en bredere dialog og et bredere samarbejde med både en regional og en biregional dimension.

Parterne anerkender vigtigheden af at bekæmpe organiseret kriminalitet og narkotikahandel for at øge borgernes sikkerhed. De forpligter sig til at støtte biregionale dialoger og samarbejde om borgernes sikkerhed.

2. Parterne kan udveksle evidensbaserede erfaringer og bedste praksis om udformning og gennemførelse af politikker vedrørende forebyggelse af vold og kriminalitet samt om systemer til måling og evaluering af vold, kriminalitet og usikkerhed.

Parterne kan udveksle evidensbaseret bedste praksis vedrørende beskyttelse af ofre for forbrydelser i forbindelse med borgernes sikkerhed.

3. Med hensyn til forebyggelse kan parterne fremme offentlige politikker, der har til formål at forebygge vold, med særlig vægt på unge og kønsaspektet.

4. Parterne kan udveksle erfaringer og bedste praksis på områder såsom styrkelse af en kultur, der fremmer fred og ikkevold, overholdelse af loven, rehabilitering, reintegration i samfundet og klagemuligheder. Internationale standarder og normer bør afspejles i parternes lovgivning om de respektive straffesystemer.

ARTIKEL 2.8

Håndvåben og lette våben samt andre konventionelle våben

1. Parterne anerkender, at ulovlig fremstilling, overførsel og omsætning af håndvåben og lette våben samt andre konventionelle våben, herunder ammunition hertil, og overdreven ophobning heraf, dårlig forvaltning, dårligt sikrede lagre og ukontrolleret spredning fortsat udgør en alvorlig trussel mod fred og sikkerhed i verden.
2. Parterne er enige om at gennemføre deres respektive forpligtelser til at bekæmpe ulovlig handel med håndvåben og lette våben samt andre konventionelle våben, herunder ammunition hertil, i henhold til eksisterende internationale aftaler, FN's protokol om bekæmpelse af ulovlig fremstilling af og handel med skydevåben og dele, komponenter og ammunition hertil, vedtaget ved FN's resolution 55/255 af 31. maj 2001, og FN's Sikkerhedsråds resolutioner samt deres tilsagn inden for rammerne af andre internationale instrumenter, der finder anvendelse på dette område, såsom FN's handlingsprogram om forebyggelse, bekæmpelse og afskaffelse af alle aspekter ved ulovlig handel med håndvåben og lette våben, som blev vedtaget den 20. juli 2001.
3. Parterne anerkender betydningen af nationale kontrolsystemer for overførsel af konventionelle våben i overensstemmelse med eksisterende internationale standarder og bestemmelser. Parterne anerkender betydningen af at foretage en sådan kontrol på en ansvarlig måde som et bidrag til international og regional fred, sikkerhed og stabilitet og til begrænsning af menneskelig lidelse samt til forebyggelse af omdirigering af konventionelle våben.

4. Parterne forpligter sig i denne henseende til fuldt ud at gennemføre våbenhandelstraktaten, der blev vedtaget i New York den 2. april 2013, og til at samarbejde med hinanden inden for rammerne af denne traktat, herunder om at fremme universalisering og fuldstændig gennemførelse af traktaten i alle FN's medlemsstater.

5. Parterne forpligter sig derfor til at samarbejde og til at sikre koordinering, komplementaritet og synergi i deres bestræbelser på at regulere eller forbedre reguleringen af international handel med konventionelle våben og til at forebygge, bekæmpe og udrydde ulovlig handel med våben.

ARTIKEL 2.9

Den Internationale Straffedomstol

1. Parterne anerkender, at de mest alvorlige forbrydelser, som berører det internationale samfund, ikke må forblive ustraffede, og de bestræber sig på at sikre effektiv efterforskning og retsforfølgning af disse forbrydelser ved at træffe foranstaltninger på nationalt plan og styrke det internationale samarbejde, herunder med Den Internationale Straffedomstol ("ICC").

2. Parterne fremmer den universelle ratificering eller tiltrædelse af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol ("statutten") og arbejder hen imod en effektiv national gennemførelse af statutten blandt ICC's deltagerstater. Parterne udveksler eventuelt bedste praksis vedrørende vedtagelsen af deres respektive lovgivning og træffer foranstaltninger til beskyttelse af statutten integritet.

ARTIKEL 2.10

Samarbejde om international krisestyring

1. Parterne bekræfter på ny deres tilsagn om at samarbejde om fremme af fred og international sikkerhed, herunder samarbejde at sætte mere fokus på kønsaspektet inden for international fred og sikkerhed.
2. Parterne koordinerer krisestyringsaktiviteterne, herunder samarbejdet om krisestyringsoperationer.
3. Parterne arbejder på at gennemføre aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Chile om fastlæggelse af en ramme for Republikken Chiles deltagelse i Den Europæiske Unions krisestyringsoperationer, der blev undertegnet i Bruxelles den 30. januar 2014.

KAPITEL 3

RETFÆRDIGHED, FRIHED OG SIKKERHED

ARTIKEL 3.1

Retligt samarbejde

1. Parterne styrker det eksisterende samarbejde om gensidig retlig bistand og udlevering på grundlag af relevante internationale aftaler. Parterne styrker de eksisterende mekanismer og overvejer eventuelt at udvikle nye mekanismer, der kan lette det internationale samarbejde på dette område. Et sådant samarbejde omfatter, hvis det er relevant, tiltrædelse og gennemførelse af de relevante internationale instrumenter samt tættere samarbejde med andre relevante netværk for internationalt retligt samarbejde.
2. Parterne udvikler det retslige samarbejde i civile og handelsretlige sager, navnlig hvad angår forhandling, ratificering og gennemførelse af multilaterale konventioner om civilretligt samarbejde, herunder konventionerne fra Haagerkonferencen om International Privatret vedrørende internationalt retligt samarbejde, grænseoverskridende tvister og beskyttelse af børn.
3. Parterne samarbejder om at fremme anvendelsen af elektroniske midler til fremsendelse af dokumenter, hvor det er relevant, samt høje standarder for beskyttelse af personoplysninger med henblik på internationalt retligt samarbejde.

ARTIKEL 3.2

Narkotikaproblemet på verdensplan

1. Parterne samarbejder om at sikre en integreret, balanceret og evidensbaseret tilgang til narkotikaproblemer med henblik på at:
 - a) gennemføre efterspørgselsbegrænsende initiativer og dertil knyttede foranstaltninger, herunder forebyggelse og behandling, og social reintegration samt andre sundhedsrelaterede spørgsmål
 - b) sikre tilgængeligheden af og adgangen til kontrollerede stoffer udelukkende til medicinske og videnskabelige formål, samtidig med at det forhindres, at de omdirigeres
 - c) gennemføre udbudsbegrænsende initiativer og dertil knyttede foranstaltninger såsom effektiv retshåndhævelse og indsatser over for narkotikarelateret kriminalitet, bekæmpelse af hvidvaskning af penge, ulovlig narkotikahandel, herunder internetbaseret narkotikahandel, og fremme af retligt samarbejde
 - d) fokus på tværgående spørgsmål: narkotika og menneskerettigheder, unge, børn, køn, kvinder og lokalsamfund, herunder gennem samarbejdsforanstaltninger til fremme af udviklingen af uddannelses- og reintegrationsprogrammer, der gør det muligt at mindske efterspørgslen efter narkotika og psykotrope stoffer

- e) udveksle oplysninger og bedste praksis om nye situationer, tendenser og eksisterende omstændigheder, nye og vedvarende udfordringer og trusler, herunder nye psykoaktive stoffer; dette kan omfatte begrænsning af narkotikaefterspørgslen og kriminalteknisk analyse af materiale såsom beslaglagte narkotikaprækursorer
- f) styrke internationalt samarbejde, herunder at adressere omdirigeringen af narkotikaprækursorer, basale kemikalier og produkter eller præparater, der indeholder disse, og som anvendes til ulovlig fremstilling af narkotika, psykotrope stoffer og nye psykoaktive stoffer
- g) styrke alternativ udvikling og regionalt, interregionalt og internationalt samarbejde om en udviklingsorienteret og afbalanceret politik om narkotikakontrol.

2. Parterne samarbejder om at nå disse mål, om muligt også ved at opfordre de tredjelande, der endnu ikke har gjort det, til at ratificere og gennemføre de eksisterende internationale konventioner og protokoller om narkotikakontrol, som de er parter i. Parterne baserer deres foranstaltninger på deres gældende love og forskrifter, på almindeligt anerkendte principper i overensstemmelse med De Forenede Nationers konventioner om narkotikakontrol og på henstillingerne i slutdokumentet fra FN's Generalforsamlings særlige samling i 2016 om verdens narkotikaproblem med titlen "Vores fælles tilsagn om effektivt at tackle og imødegå narkotikaproblemet på verdensplan", som den seneste internationale konsensus om den internationale narkotikapolitik, med henblik på at gøre status over gennemførelsen af de tilsagn, der er givet for i fællesskab at tackle og bekæmpe narkotikaproblemet på verdensplan.

ARTIKEL 3.3

International migration og asyl

1. Parterne samarbejder og udveksler synspunkter inden for rammerne af deres respektive love, forskrifter og kompetencer på migrationsområdet, herunder regulær og irregulær migration, menneskehandel og smugling af migranter, migration og udvikling, asyl og international beskyttelse, tilbagesendelse, tilbagetagelse, integration, visa og grænseforvaltning.
2. Parterne samarbejder, herunder eventuelt om teknisk samarbejde, om udveksling af oplysninger og god praksis vedrørende politikker, forskrifter, institutioner og civilsamfundet samt udveksling af data og statistikker om migration.
3. Parterne samarbejder om at forebygge irregulær migration og bekæmpe smugling af migranter. Med henblik herpå:
 - a) tilbagetager Chile egne statsborgere, der opholder sig ulovligt på en medlemsstats område på anmodning af sidstnævnte og, medmindre andet er fastsat i en særlig aftale, uden yderligere formaliteter
 - b) tilbagetager hver af medlemsstaterne egne statsborgere, der opholder sig ulovligt på Chiles område på anmodning af sidstnævnte og, medmindre andet er fastsat i en særlig aftale, uden yderligere formaliteter

- c) medlemsstaterne og Chile udstyrer deres statsborgere med passende rejsedokumenter til de i litra a) og b) omhandlede formål eller accepterer anvendelse af europæiske rejsedokumenter med henblik på tilbagesendelse
- d) parterne aftaler indbyrdes at forhandle en særlig aftale, der fastsætter forpligtelser vedrørende tilbagetagelse, herunder bevisformer vedrørende statsborgerskab. Aftalen kan også omfatte en forpligtelse til at tilbagetage personer, der er tredjelandstatsborgere, i overensstemmelse med parternes gældende lovgivning.

4. Parterne forpligter sig til at styrke det internationale samarbejde om migration i alle dets dimensioner, herunder inden for rammerne af De Forenede Nationer, navnlig med hensyn til at tackle de grundlæggende årsager til irregulær migration og tvangsfordrivelse, samtidig med at de nationale kompetencer respekteres.

ARTIKEL 3.4

Konsulær beskyttelse

De diplomatiske og konsulære myndigheder fra en repræsenteret medlemsstat yder beskyttelse på de samme vilkår, som gælder for den pågældende medlemsstats egne statsborgere, til en statsborger fra en medlemsstat, som ikke har en fast repræsentation i Chile, der reelt er i en position, hvor den i et givet tilfælde kan yde konsulær beskyttelse.

ARTIKEL 3.5

Hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

Parterne samarbejder med henblik på at forebygge og bekæmpe brugen af deres finansielle institutioner og udpegede ikkefinansielle virksomheder og erhverv til finansiering af terrorisme og hvidvaskning af indtægter fra kriminelle aktiviteter. Med henblik herpå udveksler de oplysninger inden for rammerne af deres respektive lovgivning og samarbejder om at sikre en effektiv og fuldstændig gennemførelse af anbefalingerne fra Den Finansielle Aktionsgruppe (FATF). Et sådant samarbejde kan bl.a. omfatte inddrivelse, beslaglæggelse, konfiskering, sporing, identificering og tilbagelevering af aktiver eller midler, der stammer fra kriminelle aktiviteter.

ARTIKEL 3. 6

Retshåndhævelse og bekæmpelse af korruption og grænseoverskridende organiseret kriminalitet

1. Parterne samarbejder og udveksler synspunkter om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret, økonomisk og finansiell kriminalitet, narkotikahandel og ulovlig narkotika, menneskehandel og andre tilknyttede former for udnyttelse, korruption, forfalskning, smugling og ulovlige transaktioner gennem overholdelse af deres gensidige internationale forpligtelser på dette område, herunder med hensyn til gensidig retlig bistand og effektivt samarbejde om inddrivelse af aktiver eller midler, der stammer fra kriminelle handlinger.

2. Parterne udveksler evidensbaserede erfaringer og bedste praksis om udformning og gennemførelse af politikker vedrørende bekæmpelse af korrupsion og grænseoverskridende organiseret kriminalitet.
3. Parterne udvikler en dialog og et samarbejde inden for retshåndhævelse, herunder ved fortsat strategisk samarbejde med Europol, samt deres strategiske retlige samarbejde, herunder gennem Eurojust.
4. Parterne bestræber sig på at samarbejde i internationale fora med henblik på, alt efter tilfældet, at fremme tilslutningen til og gennemførelsen af FN-konventionen om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet, der blev vedtaget den 15. november 2000 ved FN's resolution 55/25 og protokollerne hertil.
5. Parterne bestræber sig på at fremme gennemførelsen af FN's konvention mod korrupsion, som blev vedtaget den 31. oktober 2003 ved FN's resolution 58/4, og mekanismen til revision af gennemførelsen af FN's konvention mod korrupsion, som blev oprettet af Konferencen af Deltagende Stater under FN's konvention mod korrupsion i Doha den 9.-13. november 2009 ("revisionsmekanismen"), herunder ved at fastholde principperne om gennemsigtighed og civilsamfundets deltagelse i revisionsmekanismen.
6. Parterne anerkender vigtigheden af at bekæmpe korrupsion inden for international handel og internationale investeringer og bliver i den forbindelse enige om nærmere bestemmelser, der er fastsat i protokollen om forebyggelse og bekæmpelse af korrupsion, som er vedlagt denne aftale.

7. Med hensyn til bekæmpelse af korruption er parterne navnlig enige om at:
- a) udveksle relevante oplysninger og bedste praksis i forbindelse med anliggender såsom integritet, offentlig gennemsigtighed og bekæmpelse af korruption
 - b) udveksle oplysninger og bedste praksis, herunder oplysningskampagner og undervisningsmetoder om bekæmpelse af korruption.

ARTIKEL 3.7

Cyberkriminalitet

1. Parterne erkender, at cyberkriminalitet er et globalt problem, der kræver en global løsning.
2. Parterne vil styrke deres samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af cyberkriminalitet. Med henblik herpå vil de udveksle oplysninger og bedste praksis i overensstemmelse med deres respektive love og internationale forpligtelser, såsom Europarådets konvention om IT-kriminalitet, der er undertegnet i Budapest den 23. november 2001 ("Budapestkonventionen"), på en måde, der fuldt ud respekterer menneskerettighederne, og inden for rammerne af deres ansvar.
3. Parterne udveksler oplysninger om uddannelse af efterforskere og andre fagfolk eller anklagere med speciale i cyberkriminalitet og digital kriminalteknik og kan gennemføre fælles uddannelsesaktiviteter til gensidig fordel eller for tredjeparter.

4. Parterne bestræber sig på, hvor det er relevant, at samarbejde om at yde bistand og støtte til andre stater i forbindelse med udviklingen af passende love, politikker, praksis og uddannelse, der er forenelige med Budapestkonventionen, og anerkender den som den internationale standard for forebyggelse og bekæmpelse af cyberkriminalitet.

ARTIKEL 3.8

Beskyttelse af personoplysninger

1. Parterne anerkender vigtigheden af at beskytte den grundlæggende ret til privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger. Parterne samarbejder for at sikre overholdelsen af disse grundlæggende rettigheder, bl.a. på retshåndhævelsesområdet, og i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme og andre alvorlige grænseoverskridende forbrydelser.

2. Parterne samarbejder om at fremme et højt niveau for beskyttelse af personoplysninger. Samarbejde på bilateralt og multilateralt niveau kan omfatte kapacitetsopbygning, teknisk bistand, udveksling af oplysninger og ekspertise og samarbejde gennem modparter på reguleringsområdet i internationale organer, som parterne bliver enige om.

KAPITEL 4

BÆREDYGTIG UDVIKLING

ARTIKEL 4.1

Bæredygtig udvikling

1. Parterne fremmer bæredygtig udvikling i dens tre dimensioner — socialt, økonomisk og miljømæssigt — på en inklusiv og afbalanceret måde gennem dialog, fælles indsats, udveksling af bedste praksis, god forvaltningspraksis på alle niveauer, sammenhængende nationalt ejede strategier for bæredygtig udvikling og mobilisering af finansielle midler, idet der gøres bedst mulig brug af eksisterende og fremtidige instrumenter.
2. Parterne tackler de udfordringer, der er forbundet med at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling ved at prioritere hver parts behov og nationale ejerskab under hensyntagen til de regionale og lokale kontekster, og skabe synergier og partnerskaber med relevante interesserede parter på området, herunder civilsamfundet, lokale myndigheder, den private sektor, almennyttige organisationer og den akademiske verden. Parterne anerkender den centrale rolle, som myndighederne spiller med henblik på at fremme udvikling, og de samarbejder også om at tilskynde den private sektor, navnlig SMV'er, til at tage hensyn til bæredygtig udvikling i deres praksis.

3. Parterne anerkender vigtigheden af midlerne til gennemførelse, herunder finansiering, teknologioverførsel, teknisk samarbejde og kapacitetsopbygning, i forbindelse med gennemførelsen og opfølgningen af 2030-dagsordenen ved hjælp af flere kilder, herunder myndigheder, civilsamfundet, den private sektor og andre aktører. I den henseende forpligter de sig til fortsat at arbejde for at styrke det internationale samarbejde, herunder ved at fremme anvendelsen af innovative værktøjer med henblik på at opnå bæredygtig udvikling.
4. Parterne samarbejder om at forbedre bæredygtigheden i forbrugs- og produktionsmønstre og bestræber sig på at træffe foranstaltninger, der har til formål at afkoble økonomisk vækst fra miljøförringelse, herunder gennem cirkulær økonomi, offentlige politikker og forretningsstrategier.
5. Parterne bør fremme en ansvarlig, bæredygtig og effektiv udnyttelse af naturressourcer.
6. Parterne bør øge bevidstheden om de økonomiske og sociale omkostninger ved miljøskader og den dermed forbundne indvirkning på menneskers trivsel, herunder ved anvendelse af videnskabeligt underbygget dokumentation.
7. Parterne fører en regelmæssig struktureret politikdialog om bæredygtig udvikling og opfyldelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling med henblik på at forbedre den politiske koordinering af spørgsmål af fælles interesse samt kvaliteten og effektiviteten af denne koordinering.
8. Parterne samarbejder om at integrere kønsaspektet i alle politikker og instrumenter.

9. Udviklingssamarbejdet udføres i overensstemmelse med de relevante internationalt godkendte principper og politikker, som begge parter har tilsluttet sig.

ARTIKEL 4.2

Internationalt samarbejde

1. Parterne anerkender de gensidige fordele ved internationalt samarbejde og dets værdi med hensyn til at fremme bæredygtige udviklingsprocesser.
2. Parterne tilskynder til trepartssamarbejde med tredjelande om spørgsmål af fælles interesse på en måde, der fuldt ud respekterer modtagernes strategier og prioriteter. De fremmer styrkelsen af den regionale integration i Latinamerika og Caribien og anerkender den strategiske betydning af et inklusivt biregionalt samarbejde.

ARTIKEL 4.3

Miljø

1. Parterne er enige om, at det er nødvendigt at beskytte miljøet og bevare, genoprette og forvalte naturressourcerne på en bæredygtig måde.

2. Parterne samarbejder navnlig om anliggender som adgangsrettigheder på miljøområdet, biodiversitet og beskyttede områder, land og jord, vand, luftkvalitet, miljøovervågning, miljøkonsekvensanalyse, affaldshåndtering, udvidet producentansvar, genanvendelse og forvaltning af kemiske stoffer, konsekvensanalyse og forvaltning vedrørende transport.

3. Parterne anerkender betydningen af global miljøforvaltning, herunder gennemførelse af multilaterale miljøaftaler, som de er part i, og, hvor det er relevant, resolutioner fra De Forenede Nationers Miljøforsamling og andre relevante fora for at tackle miljøudfordringer af fælles interesse. Hver af parterne bekræfter på ny deres tilsagn om at gennemføre de multilaterale miljøaftaler, som de er parter i.

4. Parterne styrker deres samarbejde om beskyttelse af miljøet og menneskers sundhed og om integrering af miljøhensyn i alle samarbejdssektorer, hvor det er relevant, navnlig med hensyn til:
 - a) fremme af god miljøforvaltning på gensidigt aftalte prioriterede områder

 - b) fremme af udveksling af oplysninger, teknisk ekspertise og bedste praksis på områder såsom:
 - i) grøn og cirkulær økonomi og de bedste tilgængelige teknikker

- ii) bevaring og bæredygtig anvendelse af biodiversitet, herunder kortlægning og vurdering af økosystemer og tjenester, deres værdiansættelse og integrering af disse mål i andre relevante politikområder
- iii) beskyttelse og bæredygtig forvaltning af skove
- iv) bekæmpelse af ulovlig handel med vilde dyr og planter, herunder træ og andre biologiske ressourcer
- v) forsvarlig forvaltning af kemikalier og affald
- vi) vandressourcer, jord- og arealanvendelsespolitik
- vii) luftforurening og reduktion af kortlivede forurenende stoffer
- viii) bevaring og forvaltning af kyst- og havmiljøet
- ix) de sociale og økonomiske virkninger af miljøforringelsen
- x) de miljømæssige virkninger af økonomiske aktiviteter og mulighederne for at gøre virksomheder grønnere
- xi) adgang til oplysninger, deltagelse og domstolsprøvelse på miljøområdet
- xii) fælles akademisk forskning på miljøområdet.

ARTIKEL 4.4

Klimaændringer

1. Parterne anerkender, at den presserende trussel, som klimaændringerne udgør, kræver en fælles indsats med henblik på en klimarobust lavemissionsudvikling.
2. Parterne anerkender betydningen af internationale regler og aftaler i forbindelse med klimaændringer, navnlig De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, der blev udfærdiget i New York den 9. maj 1992 ("UNFCCC"), Parisaftalen og Kyotoprotokollen til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer, der blev udfærdiget i Kyoto den 11. december 1997.
3. Parterne samarbejder om at styrke deres samarbejde i henhold til UNFCCC for at gennemføre Parisaftalen og deres nationalt bestemte bidrag.
4. Samarbejdet kan omfatte:
 - a) samarbejde om gennemførelsen af forpligtelser og foranstaltninger fra før 2020 med henblik på at opbygge gensidig tillid mellem parterne
 - b) fremme af yderligere tiltag fra parternes side på baggrund af deres nationale debatter og politikanalyser
 - c) støtte til økonomisk udvikling med lav drivhusgasemission i overensstemmelse med Parisaftalen

- d) støtte til alle konstruktive dialoger og forpligtelser i henhold til UNFCCC, navnlig dem, der er etableret for at vurdere de kollektive fremskridt med hensyn til at nå målene i Parisaftalen, såsom den globale statusopgørelse
- e) udvikling af politisk dialog og samarbejde om gennemførelsen af den udvidede ramme for gennemsigtighed, der er fastsat i Parisaftalen, på gensidigt aftalte prioriterede områder, herunder styrkelse af national kapacitet med henblik på at opnå øget gennemsigtighed
- f) fremme af bilateral dialog og samarbejde af fælles interesse med det formål, hvor det er relevant, at støtte multilaterale processer, der kan have en betydelig indvirkning på reduktionen af drivhusgasemissioner fra international søtransport og luftfart, navnlig i Organisationen for International Civil Luftfart og Den Internationale Søfartsorganisation
- g) fremme af nationale klimapolitikker og -programmer, som støtter målene i Parisaftalen om at modvirke klimaændringer, tilpasning hertil og bringe finansstrømme i overensstemmelse hermed, herunder gennem de mål og foranstaltninger, der er indeholdt i parternes nationalt bestemte bidrag
- h) støtte til foranstaltninger til tilpasning af finansstrømme hen imod lavere drivhusgasemissioner og en klimarobust udvikling med fokus på inklusiv klimafinansiering, der er rettet mod de fattigste og grupper, der er særligt sårbare over for de negative virkninger af klimaændringer, såsom kvinder og piger

- i) fremme af en dialog om styrkelse af tilpasningspolitikker og -foranstaltninger, herunder om spørgsmål vedrørende finansiering af tilpasning, evaluering af resultater og øget modstandsdygtighed
- j) fremme af synergier i klimaindsatsen på alle niveauer mellem den offentlige forvaltning, civilsamfundsorganisationer og private virksomheder samt fremme af den private sektors deltagelse hen imod lavere drivhusgasemissioner og en klimarobust økonomi
- k) fremme af de økonomipolitiske instrumenter til klimaindsatsen, f.eks. CO₂-prissætning, markedsbaserede instrumenter og CO₂-afgifter, hvor det er relevant
- l) styrkelse af udviklingen og anvendelsen af lavemissionsteknologier og andre klimavenlige teknologier, som er økonomisk rentable
- m) fremme af globale bestræbelser på at rationalisere og udfase ineffektiv støtte til fossile brændstoffer, der tilskynder til unødvendigt forbrug, under fuld hensyntagen til udviklingslandenes specifikke behov og forhold og minimering af den mulige negative indvirkning på deres udvikling på en måde, der beskytter de fattige og de berørte samfund
- n) styrkelse af den bilaterale dialog om andre klimapolitiske områder, der kan opstå, og indarbejdelse af de tværgående tilgange i Parisaftalen og 2030-dagsordenen.

ARTIKEL 4.5

Bæredygtig energi

1. Parterne anerkender energisektorens betydning for økonomisk velstand, international fred og stabilitet og understreger, at omstillingen af energisektoren er afgørende for at nå de mål, der er fastsat i 2030-dagsordenen og Parisaftalen. De er enige om behovet for at forbedre og diversificere energiforsyningen, fremme innovation, øge energieffektiviteten for at sikre adgang til sikker, bæredygtig, miljøvenlig og økonomisk overkommelig energi. Parterne anerkender, at energiomstillingen ikke vil være omkostningsfri i regionerne og vil støtte en retfærdig omstilling. Parterne arbejder hen imod disse mål.
2. Parterne sørger for udveksling af oplysninger om energi og samarbejder på bilateralt, regionalt og multilateralt plan for at støtte åbne og konkurrencedygtige markeder, udveksle bedste praksis, fremme vidensbaseret, gennemsigtig regulering og drøfte samarbejdsområder vedrørende energispørgsmål.
3. Samarbejdet mellem parterne i henhold til denne artikel gennemføres under behørig hensyntagen til artikel 15.14 i del III for at sikre synergier.

ARTIKEL 4.6

Havforvaltning

1. Parterne anerkender betydningen af en bæredygtig forvaltning af havene, herunder beskyttelse og bevaring af havmiljøet, sammenhængen mellem havene og klimaet, bevaring og bæredygtig udnyttelse og ansvarlig forvaltning af fiskeri, akvakultur og andre maritime aktiviteter og deres bidrag til at skabe miljømæssige, økonomiske og sociale muligheder for nuværende og kommende generationer.

2. Med henblik herpå og i overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til folkeretten, navnlig De Forenede Nationers havretskonvention, udfærdiget i Montego Bay den 10. december 1982, forpligter parterne sig til at:
 - a) fremme alle staters aktive engagement i at afslutte de igangværende forhandlinger rettidigt og indgå og gennemføre et ambitiøst internationalt retligt bindende instrument i henhold til De Forenede Nationers havretskonvention til bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biodiversitet i områder uden for national jurisdiktion

 - b) samarbejde om at nå verdensmål for bæredygtig udvikling 14 og andre relaterede mål, herunder inden for relevante regionale og multilaterale organer og processer

 - c) bidrage til at styrke den internationale havforvaltning, herunder ved at afhjælpe mangler i lovgivningen og gennemførelsen

- d) fremme bedre samarbejde og samråd inden for og mellem kompetente internationale organisationer, instrumenter og organer med henblik på at styrke havforvaltningen og fremme en effektiv håndhævelse
- e) fremme og effektivt gennemføre overvågnings-, kontrol- og tilsynsforanstaltninger, såsom observatørordninger, systemer til overvågning af fartøjer, omladningskontrol, kontrol på havet og havnestatskontrol og dermed forbundne sanktioner i overensstemmelse med deres respektive love og forskrifter, som har til formål at bevare fiskebestandene og forhindre overfiskeri
- f) opretholde eller tilpasse foranstaltninger og samarbejde for at bekæmpe ulovligt, urapporteret og ureglementeret fiskeri ("IUU-fiskeri"), herunder i givet fald udveksle oplysninger om IUU-aktiviteter i deres farvande og om gennemførelsen af politikker og foranstaltninger for at fjerne IUU-produkter fra handelsstrømme og fiskeopdrætsaktiviteter
- g) samarbejde med og, i givet fald, i regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, hvor begge parter er medlemmer, observatører eller samarbejdende ikkekontraherende parter, med det formål at opnå god forvaltningspraksis
- h) reducere presset på havene gennem bekæmpelse af havforurening og havaffald, herunder fra landbaserede kilder, plast og mikroplast
- i) samarbejde om at udvikle økosystemer og områdebaserede bevarings- og forvaltningsværktøjer, herunder beskyttede havområder, i overensstemmelse med hver parts lovgivning og folkeretten og på grundlag af de bedste tilgængelige videnskabelige oplysninger med henblik på at beskytte og genoprette kyst- og havområder og -ressourcer

- j) tilskynde til en styrkelse af havenes sikkerhed ved at udveksle bedste praksis vedrørende kystbevogtning og havovervågning, herunder gennem øget samarbejde mellem de relevante myndigheder
- k) fremme områdebaserede værktøjer såsom økosystembaseret maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning med henblik på bæredygtig forvaltning og udvikling af maritime aktiviteter
- l) samarbejde om at styrke havforskning og dataindsamling
- m) støtte havforskning og vidensbaserede beslutninger om fiskeriforvaltning og andre udnyttelsesaktiviteter vedrørende havressourcer
- n) samarbejde om at minimere de negative virkninger af klimaændringer i havet, kystområder og økosystemer, herunder gennem modvirkning af drivhusgasemissioner, navnlig kuldioxid, effektive tilpasningsforanstaltninger og støtte til gennemførelsen af relevante internationale aftaler og internationale foranstaltninger
- o) fremme udviklingen af bæredygtig og ansvarlig akvakultur, herunder med hensyn til gennemførelsen af målene og principperne i adfærdskodeksen for ansvarligt fiskeri, der blev vedtaget i Rom, Italien, af De Forenede Nationers Fødevarer- og Landbrugsorganisation den 31. oktober 1995
- p) udveksle bedste praksis om bæredygtig udvikling af udvalgte maritime økonomiske aktiviteter af interesse for parterne.

ARTIKEL 4.7

Katastroforebyggelse

1. Parterne anerkender behovet for at håndtere risikoen for både indenlandske og globale naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer.
2. Parterne samarbejder om at forbedre foranstaltninger inden for forebyggelse, afhjælpning, beredskab, reaktion og genopretning med henblik på at mindske katastroferisici, fremme en forebyggelseskultur og øge modstandsdygtigheden i deres samfund, økosystemer og infrastruktur og arbejder, når det er relevant, på bilateralt, regionalt og multilateralt politisk plan for at forbedre den globale katastroforebyggelse.
3. Parterne forpligter sig til at fremme udvekslingen af oplysninger og god praksis vedrørende gennemførelsen og overvågningen af Sendairammen for katastroforebyggelse 2015-2030, der blev vedtaget på FN's tredje verdenskonference i Sendai, Japan, den 18. marts 2015 gennem regionale og globale samarbejdsplatforme, og navnlig vedrørende risikovurdering, gennemførelse af planer for katastroforebyggelse på alle niveauer, indsamling og anvendelse af katastrofestatistikker og tabsdata, herunder om økonomisk evaluering af katastrofer.

ARTIKEL 4.8

Udvikling af bypolitik

1. Parterne anerkender betydningen af politikker, der fremmer en bæredygtig byudvikling som et middel til at bidrage effektivt til gennemførelsen af målene i 2030-dagsordenen og den nye dagsorden for byer.
2. Parterne fremmer samarbejde og partnerskab med deltagelse af alle nøgleaktører på området for bæredygtig byudvikling, navnlig med henblik på at tackle bymæssige udfordringer på en integreret og samlet måde.
3. Parterne udvikler så vidt muligt konkrete muligheder for samarbejde mellem byer om bæredygtige løsninger på bymæssige udfordringer med henblik på at forbedre kapacitetsopbygningen gennem udveksling af erfaringer, praksis og gensidig læring.

ARTIKEL 4.9

Samarbejde om landbrug og udvikling af landdistrikter¹

1. Parterne samarbejder om landbrug og udvikling af landdistrikter med det fælles mål at øge fødevarerproduktionens modstandsdygtighed og bæredygtighed, bæredygtigt landbrug og forvaltning af naturressourcer såsom vand og klimaindsatsen, cirkulære fødevarer systemer, herunder forebyggelse og reduktion af fødevarer tab og madspild, fremme af producentorganisationer, geografiske betegnelser, forskning og innovation, politikker for udvikling af landdistrikter og prognoser for landbrugsmarkedet.
2. Parterne anerkender de bestræbelser, der er gjort i internationale fora for at forbedre den globale fødevarer sikkerhed og ernæring samt bæredygtigt landbrug, og de forpligter sig til aktivt at deltage i samarbejdet i disse fora med henblik på at bidrage til senest i 2030 at udrydde sult og alle former for fejlernæring.
3. Parterne samarbejder om at bidrage til opfyldelsen af 2030-dagsordenen i landbrugsfødevarer industrien, navnlig verdensmål 1, 2, 12, 15 og 17 for bæredygtig udvikling og andre relevante verdensmål for bæredygtig udvikling.

¹ I det omfang de anliggender, der er omfattet af denne artikel, også er omfattet af kapitel 14, vil det samarbejde, der er omhandlet i denne artikel, blive gennemført i henhold til dette kapitel.

4. Parterne tilskynder til og fremmer effektive offentlige og offentlig-private partnerskaber samt civilsamfundspartnerskaber, der bygger på erfaringer fra og finansieringsstrategier for partnerskaber, der er fastsat i verdensmål 17 for bæredygtig udvikling. Med henblik herpå bestræber parterne sig på at styrke det bilaterale samarbejde og den bilaterale koordinering vedrørende landbrug og udvikling af landdistrikter på grundlag af princippet om deres respektive langsigtede bæredygtigheds mål, der er omhandlet i Den Europæiske Unions grønne pagt, Den Europæiske Unions jord til bord-strategi og Den Europæiske Unions biodiversitetsstrategi samt de chilenske bæredygtighedsinitiativer vedrørende landbrugsfødevarer.

KAPITEL 5

ØKONOMISK, SOCIALT OG KULTURELT PARTNERSKAB

ARTIKEL 5.1

Erhverv og industri

1. Parterne samarbejder om at fremme et gunstigt miljø for små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) udvikling og forbedre deres konkurrenceevne og i givet fald samarbejde på det industripolitiske område. Dette samarbejde omfatter:
 - a) fremme af kontakter mellem økonomiske aktører, tilskyndelse til fælles investeringer og oprettelse af joint ventures og informationsnet via eksisterende horisontale programmer

- b) udveksling af oplysninger og erfaringer vedrørende skabelse af rammebetingelser for SMV'er, der kan forbedre deres konkurrenceevne, og vedrørende procedurer i forbindelse med etablering af SMV'er
 - c) fremme af SMV'ers aktiviteter hos begge parter
 - d) fremme af virksomhedernes sociale ansvar og ansvarlighed og tilskyndelse til ansvarlig forretningspraksis, herunder bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion.
2. Parterne samarbejder om at fremme relevante samarbejdsaktiviteter, som er iværksat af den private sektor.

ARTIKEL 5.2

Råmaterialer

1. Parterne erkender, at en gennemsigtig markedsbaseret tilgang er den bedste måde, hvorpå der kan skabes et miljø, der er gunstigt for investeringer i sektoren for råmaterialer.
2. Med udgangspunkt i gensidige interesser fremmer parterne samarbejde om spørgsmål vedrørende råmaterialer inden for de relevante regionale eller multilaterale strukturer eller via en bilateral dialog på en af parternes anmodning. Dette samarbejde sigter mod at fremme gennemsigtigheden på de globale markeder for råmaterialer og bidrage til en bæredygtig udvikling.

3. Samarbejdet mellem parterne i henhold til denne artikel gennemføres under behørig hensyntagen til artikel 15.14 i del III for at sikre synergier.

ARTIKEL 5.3

Ansvarlig forretningsskik, erhvervslivet og menneskerettigheder

1. Parterne støtter udarbejdelsen og gennemførelsen af nationale handlingsplaner om erhvervslivet og menneskerettigheder, der sikrer, at effektive due diligence-bestemmelser vedrørende menneskerettigheder nævnes og tilskyndes i planerne.
2. Under hensyntagen til, at stater har pligt til at beskytte menneskerettighederne på deres territorium i forbindelse med forretningsaktiviteter, fremmer parterne ansvarlig forretningsskik i overensstemmelse med internationale standarder, der er godkendt eller støttet af parterne i henhold til FN's retningslinjer om menneskerettigheder og erhvervsliv, OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og OECD's generelle due diligence-retningslinjer for ansvarlig forretningsskik, Den Internationale Arbejdsorganisations trepartserklæring om principper for multinationale virksomheder og socialpolitik (ILO) og 2030-dagsordenen.

ARTIKEL 5.4

Beskæftigelse og sociale spørgsmål

1. Parterne anerkender i overensstemmelse med 2030-dagsordenen, at udryddelse af fattigdom i alle dens former og dimensioner, herunder ekstrem fattigdom, er den største udfordring, som verden står overfor, og udgør en ufravigelig forudsætning for bæredygtig udvikling. I den forbindelse er de enige om at udveksle oplysninger om metoder til måling af fattigdom med henblik på at støtte evidensbaserede politikker.
2. Parterne anerkender, at forbedring af levestandarden, skabelse af kvalitetsjob og fremme af social beskyttelse og anstændigt arbejde for alle — mænd og kvinder — bør være i centrum for beskæftigelses- og socialpolitikkerne.
3. Parterne respekterer, fremmer og gennemfører de grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet, der er fastsat i ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet og opfølgningen heraf, der blev vedtaget i Genève den 18. juni 1998, ILO's erklæring om social retfærdighed for en fair globalisering, der blev vedtaget den 10. juni 2008, og de tilsvarende grundlæggende ILO-konventioner.
4. Parterne styrker samarbejdet, herunder mellem arbejdsmarkedets parter, inden for beskæftigelse og sociale anliggender og fremmer udveksling af bedste praksis vedrørende beskæftigelse, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, arbejdstilsyn, sort arbejde, social dialog og social beskyttelse og beskyttelse af arbejdstagerne, herunder vurdering af virkningerne af den uformelle økonomi samt forvaltning af jobmobilitet.

5. Parterne er enige om at etablere en regelmæssig dialog for at ledsage og gennemgå fremskridtet i arbejdet på disse områder af fælles interesse samt udformningen og effektiviteten af deres politikker på disse områder.

ARTIKEL 5.5

Ældre og personer med handicap

1. Parterne forpligter sig til at arbejde for velfærd, værdighed og effektiv inklusion af sårbare grupper i deres samfund og af dem, der støder på hindringer for deres deltagelse i samfundet på lige fod med andre, navnlig ældre og personer med handicap.
2. Parterne anerkender betydningen af at fremme en positiv aldring og tilgængelighed på alle niveauer gennem hele livet. Parterne anerkender også betydningen af at overholde tilgængelighedsforpligtelserne i henhold til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, der blev vedtaget den 13. december 2006.
3. Parterne er enige om at samarbejde med henblik på at:
 - a) fremme og udvikle foranstaltninger til at støtte eller øge mulighederne på arbejdsmarkedet for ældre og personer med handicap samt foranstaltninger til at støtte eller øge deres sociale inklusion

- b) sikre inklusiv uddannelse og livslang læring for personer med handicap, navnlig børn og unge, samt for ældre
- c) fremme målrettede foranstaltninger med fokus på inklusion af personer med mentale og intellektuelle handicap og mentale sundhedsproblemer samt på deres habilitering og rehabilitering
- d) identificere og udveksle god praksis vedrørende hjælpemidler, herunder dem, der anvendes til ydelse af pleje med henblik på at fremme en selvstændig tilværelse, og som er anvendelige for både ældre og personer med handicap, herunder i afhængighedssituationer
- e) forbedre tilgængeligheden af produkter og tjenesteydelser på en sammenhængende måde for at sikre adgang på lige vilkår og uden forskelsbehandling af personer med handicap eller ældre.

ARTIKEL 5.6

Unge

1. Parterne anerkender betydningen af unge som en drivkraft for vækst og velstand. I den forbindelse vil parterne understrege betydningen af at skabe beskæftigelse og anstændige job for unge samt udvikling af projekter, der har til formål at øge deres borgerdeltagelse.

2. Parterne samarbejder om at:
 - a) fremme unges aktive deltagelse i civilsamfundet
 - b) fremme udvekslingen inden for ungdomspolitik og ikkeformel uddannelse for unge og ungdomsarbejdere
 - c) fremme en bæredygtig og inklusiv udvikling ved at indgå i en dialog med henblik på at støtte oplysningskampagner, der er rettet mod unge om menneskerettigheder og ikkeforskelsbehandling.
3. Inden for disse rammer vil de i fællesskab arbejde for at bekæmpe mobning og vold i uddannelsesinstitutioner.

ARTIKEL 5.7

Kultur

1. Parterne samarbejder i relevante internationale fora, navnlig De Forenede Nationers Organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur (UNESCO), for at forfølge fælles mål og fremme kulturel mangfoldighed, herunder ved at gennemføre UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed, der blev vedtaget den 20. oktober 2005.

2. Parterne fremmer en tættere dialog og et tættere samarbejde inden for de kulturelle og kreative sektorer, herunder med hensyn til fremspirende og nye teknologier og audiovisuelle medier, under hensyntagen til de eksisterende bilaterale aftaler med medlemsstater, med henblik på bl.a. at øge den gensidige forståelse af og viden om deres respektive kulturer og udvekslinger på dette område.

3. Parterne bestræber sig på at træffe egnede foranstaltninger til at fremme kulturel udveksling og gennemføre fælles initiativer på forskellige kulturelle områder, herunder samproduktion inden for medie-, film- og tv-industrien, ved brug af tilgængelige samarbejdsinstrumenter og -rammer.

4. Parterne fremmer den interkulturelle dialog mellem civilsamfundsorganisationer og enkeltpersoner fra begge parter.

ARTIKEL 5.8

Forskning og innovation

1. Parterne samarbejder inden for videnskabelig forskning, teknologisk udvikling og innovation på grundlag af fælles interesse og gensidige fordele og i overensstemmelse med deres interne regler og bestemmelser. Dette samarbejde har til formål at fremme social og økonomisk udvikling, tackle globale samfundsmæssige udfordringer, opnå videnskabelig topkvalitet, forbedre den regionale konkurrenceevne samt styrke forbindelserne mellem parterne med henblik på at skabe et langvarigt partnerskab. Parterne fremmer den politiske dialog og anvender deres forskellige instrumenter, såsom aftalen om videnskabeligt og teknologisk samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og Republikken Chile, der blev indgået i Bruxelles den 23. september 2002, på supplerende måder.

2. Parterne tilstræber at:
- a) forbedre mobilitetsvilkårene for forskere, videnskabsfolk, eksperter, studerende og iværksættere og for flytning af materiale og udstyr på tværs af grænserne
 - b) lette gensidig adgang til hinandens videnskabs-, teknologi- og innovationsprogrammer, forskningsinfrastrukturer og -faciliteter, publikationer og videnskabelige data
 - c) øge samarbejdet inden for prænormativ forskning og standardisering
 - d) fremme fælles principper for retfærdig og rimelig behandling af intellektuelle ejendomsrettigheder inden for forsknings- og innovationsprojekter
 - e) tilskynde til politisk dialog om innovation, navnlig rettet mod SMV'er, med henblik på at skabe nye varer og tjenesteydelser og stimulere teknologisk innovation og iværksætterånd
 - f) øge antallet af fælles projekter inden for anvendt forskning og virksomhedsudvikling, der søger at skabe innovative løsninger på fælles problemer og udfordringer
 - g) fremme netværk og forbindelser mellem forsknings- og innovationsinstitutioner, såsom universiteter og forskningscentre og virksomheder, i parternes regioner med henblik på udvikling af markedsnære aktiviteter

- h) støtte sociale og offentlige innovationsprogrammer, der har til formål at forbedre den sociale udvikling i regionerne og navnlig borgernes livskvalitet
- i) fremme samarbejde og udveksling af bedste praksis, politikker og strategier, herunder globale udfordringer, mellem politiske beslutningstagere, innovationsagenturer og andre relevante interesserede parter.

3. Parterne fremmer følgende aktiviteter, som involverer statslige organisationer, offentlige og private forskningscentre, videregående uddannelsesinstitutioner, innovationsagenturer og -netværk og andre interesserede parter, herunder SMV'er:

- a) fælles initiativer til at udbrede kendskabet til programmer inden for videnskab, teknologi, innovation og kapacitetsopbygning og muligheder for deltagelse i hinandens programmer
- b) fælles møder og workshops med henblik på at udveksle oplysninger, bedste praksis og identificere områder for fælles forskning
- c) fælles og samfinansierede forsknings- og innovationstiltag, herunder tematiske netværk, på områder af fælles interesse
- d) gensidigt anerkendt vurdering og evaluering af videnskabeligt og innovationsmæssigt samarbejde og formidling af relevante resultater.

ARTIKEL 5.9

Polarsamarbejde

Parterne anerkender betydningen af dialog og samarbejde på bilateralt og multilateralt plan om polarspørgsmål. Et sådant samarbejde kanaliseres gennem ekspertdialog og udveksling af bedste praksis, herunder inden for rammerne af Kommissionen for Bevarelse af de Marine Levende Ressourcer i Antarktis.

ARTIKEL 5.10

Digital politik

1. Parterne anerkender, at informations- og kommunikationsteknologi (IKT) styrker den økonomiske, uddannelsesmæssige og sociale udvikling. Parterne udveksler synspunkter om deres respektive politikker på dette område.
2. Parterne samarbejder derfor om IKT-politikker. Samarbejdet kan omfatte:
 - a) udveksling af synspunkter om de forskellige aspekter af strategien for et digitalt indre marked i Den Europæiske Union, navnlig politikker og regulering vedrørende elektronisk kommunikation, herunder adgang til bredbåndstjenester, beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger, datastrømme, datalokaliseringskrav, e-forvaltning, offentlighed i forvaltningen, åbne data, internetsikkerhed, e-sundhed og reguleringsmyndigheders uafhængighed

- b) udveksling af synspunkter om netneutralitet som et princip til fremme af et frit og åbent internet og skabelse af og adgang til onlinetjenester og -applikationer til gavn for alle borgere
- c) fremme af IKT som et middel til social, kulturel og økonomisk udvikling, social og digital inklusion og kulturel mangfoldighed samt som et vigtigt redskab til stimulering af konnektivitet i skoler og udvikling af forskningsnetværk og akademiske netværk
- d) udvikling af sammenkoblingen af og interoperabiliteten for forskningsnetværk, IT-relaterede og videnskabelige datainfrastrukturer og -tjenester og fremme af en sådan udvikling inden for deres regionale kontekst
- e) samarbejde inden for e-forvaltning og tillidstjenester, såsom elektronisk signatur og elektronisk identifikation, med fokus på udveksling af politiske principper, oplysninger og god praksis vedrørende anvendelsen af IKT til at modernisere den offentlige forvaltning, fremme høj kvalitet i de offentlige tjenester og gennemsigtig forvaltning af offentlige ressourcer
- f) informationsudveksling vedrørende standarder, overensstemmelsesvurdering og typegodkendelse, bl.a. med henblik på at lette handel
- g) fremme af udveksling og uddannelse af specialister, særlig unge fagfolk og kvinder
- h) fremme af digitale færdigheder.

ARTIKEL 5.11

Uddannelse og videregående uddannelse

1. Parterne samarbejder på uddannelsesområdet med henblik på at støtte udviklingen af menneskelig kapital, navnlig på de videregående uddannelser.
2. Med henblik på at støtte kvaliteten og moderniseringen af de videregående uddannelsessystemer skal parterne:
 - a) fremme mobiliteten for studerende, akademikere og administrativt personale gennem eksisterende eller nye programmer
 - b) øge kapaciteten på de videregående uddannelsesinstitutioner
 - c) forbedre mekanismerne for anerkendelse af kvalifikationer og studieophold i udlandet i overensstemmelse med hver parts lovgivning.

ARTIKEL 5.12

Civil satellitnavigation, jordobservation og andre rumaktiviteter

1. Parterne anerkender, at rumaktiviteter har en positiv indvirkning på den økonomiske, sociale og bæredygtige miljømæssige udvikling og den industrielle konkurrenceevne.

2. Parterne samarbejder, i overensstemmelse med internationale konventioner og deres respektive lovgivning, om anliggender af fælles interesse på området for civile rumaktiviteter såsom:

- a) rumforskning, herunder satellitnavigation og jordobservation gennem deltagelse i Horisont Europa
- b) samarbejde om globale satellitnavigationssystemer og -tjenester, herunder navnlig videnskabelig forskning, industrisamarbejde, handel og markedsudvikling, anvendelsesstandarder, certificering og reguleringsmæssige foranstaltninger
- c) udvikling af satellitbaserede forstærkningssystemer, navnlig til lufttransport- eller forstærkningssystemer, gensidig beskyttelse af infrastrukturen i satellitnavigationssystemer, samarbejde om interoperabilitet, kompatibilitet og frekvensanvendelse
- d) jordobservation og geovidenskab, herunder samarbejde i multilaterale fora og navnlig Gruppen for Jordobservation ("GEO") og udvalget for jordobservationssatellitter ("CEOS") med henblik på at tackle samfundsmæssige udfordringer og lette erhvervs- og innovationspartnerskaber om jordobservation inden for rammerne af Copernicuskomponenten i Unionens rumprogram ved at identificere områder af fælles interesse
- e) satellitkommunikation.

ARTIKEL 5.13

Turisme

1. Parterne samarbejder inden for turisme med henblik på at forbedre udvekslingen af oplysninger og etablere bedste praksis for at sikre en afbalanceret og bæredygtig udvikling af turisme og for at støtte jobskabelse, økonomisk udvikling og forbedring af livskvaliteten.
2. Parterne fokuserer navnlig på at:
 - a) bevare og maksimere det potentiale, som natur- og kulturarven repræsenterer
 - b) respektere lokalsamfundenes integritet og interesser
 - c) fremme samarbejdet mellem parternes regioner og nabostaternes regioner og kommuner
 - d) fremme informationsudveksling og samarbejde rettet mod de kreative erhverv og innovation i turistsektoren.

ARTIKEL 5.14

Statistikker

1. Parterne samarbejder inden for statistik.
2. Samarbejdet kan omfatte:
 - a) fremme af harmoniseringen af statistiske metoder for at forbedre sammenligneligheden af data
 - b) udarbejdelse og formidling af officielle statistikker og udvikling af indikatorer
 - c) udveksling af viden og god praksis mellem Chiles officielle institutioner med ansvar for statistiske anliggender og procedurer og deres modparter i Den Europæiske Union.

ARTIKEL 5.15

Transport

1. Parterne samarbejder på de relevante områder inden for transportpolitik, herunder integreret transportpolitik, med henblik på at udvikle og støtte et effektivt, bæredygtigt, sikkert og miljøvenligt transportsystem for både passagerer og gods.

2. Et sådant samarbejde har til formål at fremme:
- a) udveksling af oplysninger om deres respektive transportpolitikker, standarder og bedste praksis og andre emner af fælles interesse
 - b) sammenkobling af og interoperabilitet mellem netværk
 - c) en tilgang baseret på et multimodalt transportsystem
 - d) et investeringsvenligt miljø
 - e) sikre transportsystemer
 - f) miljørelaterede transportspørgsmål
 - g) transportløsninger med lav eller ingen CO₂-udledning, forskning og innovation, intelligente og digitale løsninger
 - h) eksportdialog og samarbejde inden for internationale transportfora
 - i) bæredygtige transportløsninger, herunder i forbindelse med mobilitet i byer, og
 - j) lettelse af handelen, øget effektivitet og optimering af transport- og logistikoperationer gennem digitalisering og forenkling af rapporteringskravene for alle transportformer.

KAPITEL 6

ANDRE OMRÅDER

ARTIKEL 6.1

Makroøkonomiske politikker

Parterne samarbejder og fremmer udvekslingen af oplysninger og synspunkter om makroøkonomiske politikker og tendenser.

ARTIKEL 6.2

Skattespørgsmål

Parterne anerkender og forpligter sig til at gennemføre principperne om god forvaltningspraksis på skatteområdet, herunder de globale standarder for gennemsigtighed, og udveksle oplysninger og minimumsstandarderne for bekæmpelse af udhuling af skattegrundlaget og overskudsflytning (BEPS) samt eliminere skadelig skattepraksis. Parterne vil fremme lige konkurrencevilkår og arbejde for at forbedre det internationale samarbejde på skatteområdet med henblik på at forhindre skatteundgåelse og skatteunddragelse.

ARTIKEL 6.3

Forbrugerpolitik

Parterne anerkender vigtigheden af at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau og bestræber sig i den henseende på at samarbejde på det forbrugerpolitiske område. Parterne er enige om, at samarbejdet så vidt muligt omfatter:

- a) udveksling af oplysninger om deres respektive rammer for forbrugerbeskyttelse, herunder vedrørende forbrugerlovgivning, forbrugerproduktsikkerhed, forbrugeres klageadgang og håndhævelse af forbrugerlovgivningen
- b) tilskyndelse til udvikling af uafhængige forbrugersammenslutninger og kontakter mellem forbrugerrepræsentanter.

ARTIKEL 6.4

Folkesundhed

Parterne er enige om at samarbejde om folkesundhedsspørgsmål, navnlig for så vidt angår forebyggelse af og kontrol med overførbare sygdomme, beredskab til bekæmpelse af udbrud af højpatogene sygdomme, håndhævelse af det internationale sundhedsregulativ (2005), der blev vedtaget af Verdenssundhedsforsamlingen den 23. maj 2005, og bekæmpelse af antimikrobiel resistens.

ARTIKEL 6.5

Samarbejde inden for sport og fysisk aktivitet

Parterne vil samarbejde inden for sport og fysisk aktivitet for at bidrage til udviklingen af en aktiv og sund livsstil, herunder anspore til sundhedsfremmende fysisk aktivitet i alle aldersgrupper, fremme af sportens sociale roller og uddannelsesmæssige værdier samt bekæmpelse af trusler mod sport såsom doping, aftalt spil, racisme og vold.

KAPITEL 7

MODERNISERING AF STATEN OG OFFENTLIGE TJENESTEYDELSER, DECENTRALISERING, REGIONALPOLITIK OG INTERINSTITUTIONELT SAMARBEJDE

ARTIKEL 7.1

Modernisering af staten

Inden for rammerne af deres politiske dialog og samarbejde vil parterne arbejde hen imod udveksling af erfaringer om spørgsmål vedrørende modernisering og decentralisering af staten og den offentlige forvaltning, idet de trækker på parternes bedste praksis med hensyn til global organisatorisk effektivitet samt den eksisterende lovgivning og de eksisterende institutionelle rammer med henblik på at opnå god forvaltningspraksis, herunder følgende:

- a) anerkendelse af de overordnede revisionsorganers autonomi og rolle med hensyn til at fremme god forvaltningspraksis på alle niveauer ved at sikre effektivitet, ansvarlighed og gennemsigtighed
- b) fremme af gennemsigtighed og ansvarlighed i offentlige politikker og beslutningstagning over for borgerne samt styrkelse af civilsamfundets rolle på dette område
- c) fremme af en kultur præget af integritet og redelighed i den offentlige tjeneste, der omfatter samfundet som helhed, i samarbejde med den private sektor og civilsamfundet

- d) fremme, støtte og tilskyndelse til innovation i den offentlige sektor, levering af løsninger på problemerne og udfordringerne på dens forskellige niveauer og arbejdsområder, således at de skaber offentlig værdi i innovationsøkosystemet og samfundet.

ARTIKEL 7.2

Regionalpolitik og decentralisering

1. Parterne anerkender betydningen af politikker til fremme af en afbalanceret og bæredygtig regional og territorial udvikling. Parterne anerkender betydningen af regioner og af samarbejde med subnationale myndigheder, og hvordan disse kan tilføre vigtig viden om offentlige politikker i overensstemmelse med kravene vedrørende Chiles fremtidige decentralisering.
2. Parterne samarbejder, når det er muligt, med henblik på at forbedre forvaltningssystemerne på forskellige niveauer, kapacitetsopbygning gennem udveksling af erfaringer og praksis og gensidig læring, om bæredygtige løsninger på territoriale og regionale udviklingsudfordringer, om politikker, der har til formål at fremme social, økonomisk og territorial samhørighed, herunder grænseoverskridende samarbejde, om udformning og gennemførelse af regionalpolitik og tilrettelæggelse af territoriale udviklingsstrategier og om partnerskabsspørgsmål, planlægnings- og evalueringsprocedurer og -metoder, regional innovation og politikker for intelligent specialisering.
3. Parterne forpligter sig til, når det er muligt, at styrke og udvide dynamikken og mulighederne for samarbejde mellem regionerne i Den Europæiske Union og regionerne i Chile gennem udformning og gennemførelse af fælles programmer og projekter, der tager sigte på at udvikle bl.a. regional og territorial udvikling.

4. Parterne bestræber sig på at udveksle erfaringer og god praksis om de indbyrdes sammenhænge mellem decentralisering og gennemførelse af regionalpolitik.

ARTIKEL 7.3

Interinstitutionelt samarbejde

1. Parterne forpligter sig til at fremme og lette en tættere dialog og et tættere samarbejde mellem de berørte institutioner på alle de områder, der er omfattet af denne aftale. Med henblik herpå vil parterne tilskynde til kontakt mellem Chiles regerings og den offentlige sektors institutioner og andre relevante institutioner i Chile med deres modparter i Den Europæiske Union med henblik på at etablere det bredest mulige sektorsamarbejde, som kan omfatte:

- a) forebyggelse og bekæmpelse af korruption
- b) organisatorisk uddannelse og støtte
- c) teknisk bistand til institutioner i Chile, der er ansvarlige for udarbejdelse, gennemførelse og evaluering af offentlige politikker og for tilvejebringelse af oplysninger om sådanne politikker, herunder møder mellem personale ved Den Europæiske Unions institutioner og modparter fra Chile

- d) regelmæssig udveksling af oplysninger, når det skønnes hensigtsmæssigt, herunder ved brug af informations- og kommunikationsteknologi, og udvikling af informationsnetværk, samtidig med at beskyttelsen af personoplysninger sikres på alle områder, hvor der er behov for dataudveksling
 - e) udveksling af oplysninger og god praksis vedrørende digitalisering af statslige procedurer i forbindelse med levering af tjenesteydelser til borgerne
 - f) overførsel af specialiseret viden
 - g) indledende undersøgelser og fælles gennemførelse af projekter, der indebærer et forholdsmæssigt finansielt bidrag
 - h) udvikling af handlingsplaner, herunder kontaktpunkter, tidsplaner og vurderingsmekanismer
 - i) bidrag til generering af kapaciteter, kompetencer og færdigheder inden for offentlig innovation.
2. Parterne kan efter fælles overenskomst tilføje andre indsatsområder til dem, der er omhandlet i stk. 1.